DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Prop. 25 S

(2026–2027)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2026 under Landbruks- og matdepartementet

Tilråding fra Landbruks- og matdepartementet 20. november 2026, godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)

1 Innledning

I denne proposisjonen legger Landbruks- og matdepartementet fram forslag til endringer i statsbudsjettet for 2026.

2 Forslag til endringer

Kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen dekker utgifter til drift av Landbruks- og matdepartementet. I forbindelse med etablering av flere fellestjenester i departementsfellesskapet, har det blitt overført oppgaver knyttet til service- og kontortjenester fra departementene til Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS) og Departementenes digitaliseringsorganisasjon (DIO). Det skal overføres midler til DIO for å dekke dette for 2026, og det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 367 000 kroner.

Kap. 1135 Veterinærinstituttet

Post 50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap

Bevilgningen dekker kunnskapsutvikling, formidling og beredskap i Veterinærinstituttet. I Landbruks- og matdepartementets Prop. 1 S (2025–2026) for budsjettåret 2026, ble det lagt opp til rammeoverføring av 89 000 kroner fra posten til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Posten ble redusert med dette beløpet, men rammeoverføringen ble likevel ikke fullstendig gjennomført og Veterinærinstituttet ble derfor fakturert av DFØ i 2026. Nedjusteringen av bevilgningen må derfor reverseres, og det foreslås å øke bevilgningen med 89 000 kroner.

Kap. 1137 Forskning og innovasjon

Post 54 Næringsrettet matforskning m.m.

Bevilgningen dekker forskning på produksjon av nærings- og nytelsesmidler, og fôrkorn til husdyr. Bevilgningen finansieres av en avgift på importerte og norsk produserte landbruksprodukter, jf. kap. 5576, post 70 *Forskningsavgift på landbruksprodukter*. Inntektene fra denne avgiften er estimert til å bli 20,0 mill. kroner høyere enn gjeldende budsjett for 2026, og det foreslås å øke

utgiftsbevilgningen tilsvarende. Det foreslås derfor å øke bevilgningen med 20,0 mill. kroner.

Post 71 Forskningsaktivitet – Norges forskningsråd, kan overføres

Bevilgningen dekker forskningsaktivitet på landbruks- og matområdet i regi av Norges forskningsråd. Nye estimater tilsier et redusert bevilgningsbehov fra gjeldende budsjett for 2026. Dette skyldes forsinket utbetalingstakt til prosjekter. Det presiseres at redusert bevilgning kun er en periodeforskyving av utbetalinger, og ikke medfører redusert forskningsaktivitet. Det foreslås å redusere bevilgningen med 47,0 mill. kroner. Posten har også en tilsagnsfullmakt og det foreslås at tilsagnsfullmakten økes med 47,0 mill. kroner, jf. forslag til vedtak II.

Kap. 1142 Landbruksdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen dekker utgifter til drift av Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratet administrerer *Utviklingsfondet for skogbruket*. Som følge av at fondet er under avvikling, reduseres disse oppgavene nå gradvis frem til fondet er ferdig avviklet. Inntektene til Landbruksdirektoratet på kap. 4142, post 01 reduseres som følge av dette med 48 000 kroner i 2026, jf. forslag under denne posten. Landbruksdirektoratets utgifter på kap. 1142, post 01 reduseres tilsvarende.

Videre ble det i Landbruks- og matdepartementets Prop. 1 S (2025–2026) for budsjettåret 2026, lagt opp til rammeoverføring av 107 000 kroner fra posten til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Posten ble redusert med dette beløpet, men rammeoverføringen ble likevel ikke fullstendig gjennomført og Landbruksdirektoratet ble derfor fakturert av DFØ i 2026. Nedjusteringen av bevilgningen må derfor reverseres og bevilgningen økes med 107 000 kroner.

Bevilgningen på posten foreslås økt samlet med 59 000 kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn

Bevilgningen dekker drift og etablering av beredskapslager for matkorn for å gi økt sikkerhet i forsyningen av matkorn i det norske markedet. Planen er at det i 2026 skal kjøpes inn 15 000 tonn korn med et mål om at det innen 2029 skal være et beredskapslager i Norge tilsvarende tre måneders forbruk av matkorn. Som følge av økte engrospriser på korn er kostnadene til innkjøp av beredskapskorn blitt høyere enn forutsatt. Det foreslås derfor å øke bevilgningen med 3,8 mill. kroner.

Post 73 Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen dekker erstatninger til produsenter for tap og visse utgifter i forbindelse med pålagte tiltak mot sykdommer, skadegjørere og smittestoff hos dyr og planter m.m. Prognosene for utbetalinger i 2026 tilsier at bevilgningsbehovet er høyere enn gjeldende budsjett for 2026. Dette skyldes blant annet pågående saker om sanering i Nordland, Innlandet og Rogaland, etter smitte med salmonella og fugleinfluensa, samt utbrudd av rød marg i jordbærplanteproduksjon. Det foreslås å øke bevilgningen med 64,0 mill. kroner.

Post 75 Støtte til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutgifter, overslagsbevilgning

Bevilgningen dekker strømstøtteordningen for jordbruks- og veksthusnæringen som skal bidra til at norsk matproduksjon kan opprettholdes på tross av ekstraordinære utgifter til strøm. På bakgrunn av oppdaterte strømprisanslag og nye estimater for utbetalinger i 2026, er det behov for økt bevilgning. Det foreslås å øke bevilgningen med 173,8 mill. kroner.

Post 77 Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, kan overføres

Bevilgningen dekker kompensasjon til pelsdyroppdrettere etter forbudet mot hold av pelsdyr. Posten har en tilsagnsfullmakt slik at det kan gis tilsagn som utbetales i senere budsjettår. Forventet ansvar ved utgangen av 2026 er høyere enn tidligere anslått. Det foreslås derfor å øke tilsagnsfullmakten med 29,2 mill. kroner, jf. forslag til vedtak II.

Post 78 Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold, kan overføres

Bevilgningen dekker tiltak som skal lette omstillingen for pelsdyroppdrettere etter forbudet mot hold av pelsdyr. Posten ble bevilget med 34,0 mill. kroner for 2024, og det har ikke blitt bevilget midler på posten etter dette. Utbetaling skjer i takt

med gjennomføring av tiltakene det er gitt tilsagn om. Det har vært forsinkelser i noen prosjekter som gjør at utbetalingene har tatt tid. Gjenstående midler bortfaller ved årsskiftet 2026–2027 på grunn av toårsregelen for overføring av bevilgninger. Det er imidlertid nødvendig å overføre 2,0 mill. kroner av udisponert beløp til utbetalinger til et prosjekt som det tidligere er gitt tilsagn til, men som har hatt forsinket oppstart på grunn av særskilte og ekstraordinære omstendigheter. Det foreslås derfor en fullmakt til å overføre inntil 2,0 mill. kroner av udisponert beløp på posten fra 2026 til 2027, jf. forslag til vedtak IV.

Kap. 1148 Naturskade – erstatning

Post 71 Naturskade – erstatning, overslagsbevilgning

Bevilgningen dekker erstatninger i naturskadeordningen. Statens naturskadeordning gir erstatning for naturskader det ikke er mulig å forsikre seg mot gjennom alminnelige forsikringsordninger. Tilsagn om erstatning for naturskader blir gitt med en frist for oppretting på tre år og utbetaling av erstatning skjer når skaden er rettet opp. Det er derfor også knyttet en tilsagnsfullmakt til posten. Det ligger an til å bli behandlet færre saker i 2026 enn det som var forventet. Bevilgningsbehovet er derfor estimert å være noe lavere enn først anslått, og bevilgningen foreslås redusert med 11,5 mill. kroner. Tilsagnsfullmakten foreslås også redusert med 15,1 mill. kroner, jf. forslag til vedtak II.

Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.

Post 73 Pristilskudd, overslagsbevilgning

Bevilgningen dekker pristilskudd i jordbruksavtalen. Formålet med pristilskudd er å øke inntekter, redusere kostnader og utjevne distriktsforskjeller i produksjon og omsetning av jordbruksprodukter. Pristilskudd utbetales på grunnlag av produsert eller omsatt volum av jordbruksprodukter, og for frakt av slaktedyr, egg, korn og kraftfôr. Satsene fastsettes i forbindelse med de årlige jordbruksoppgjørene. Oppdaterte prognoser viser at bevilgningsbehovet er høyere enn tidligere anslått, blant annet som følge av gode prognoser for årets kornavling. Det foreslås å øke bevilgningen med 106,5 mill. kroner.

Kap. 1152 Bionova

Post 70 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket, kan overføres

Bevilgningen dekker tilskudd til prosjekter innen bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket gjennom Bionova. Prosjektene som får støtte fra Bionova er i stor grad flerårige utviklingsprosjekter, der hele tilsagnsbeløpet kommer til utbetaling i løpet av ett til tre år. I revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2026, ble det bevilget 20,0 mill. kroner til biogass-prosjekter på posten. Bionova har gjennom øvrige tilsagn om tilskudd nådd rammen for gjeldende tilsagnsfullmakt, og kan derfor ikke gi tilsagn om nye biogassprosjekter i 2026 med mindre tilsagnsfullmakten økes. Det foreslås at bevilgningen reduseres mot at tilsagnsfullmakten økes tilsvarende.

Videre har utbetalingene vært om lag 30,0 mill. kroner lavere enn forventet i 2026, blant annet som følge av annulleringer og kansellerte prosjekter. Samlet foreslås det at bevilgningen reduseres med 50,0 mill. kroner av hensyn til realistisk budsjettering. Tilsagnsfullmakten foreslås økt med 20 mill. kroner for å gi rom for nye tilsagn til biogassprosjekter, jf. Stortingets bevilgningsvedtak i RNB og forslag til vedtak II. Siden prosjektene går over flere år og det er usikker utbetalingstakt for prosjektene, foreslås det også at posten tilføyes stikkordet *kan overføres*, jf. forslag til vedtak III.

Kap. 4142 Landbruksdirektoratet

Post 01 Driftsinntekter

Det vises til omtale under kapittel 1142, post 01. Inntektsbevilgningen foreslås redusert med 48 000 kroner.

Kap. 5576 Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet

Post 70 Forskningsavgift på landbruksprodukter

Inntektsbevilgningen kommer fra en avgift på importerte og norskproduserte landbruksprodukter, jf. *lov om forskningsavgift på landbruksprodukter*. Prognose for samlet innbetaling av forskningsavgift på landbruksprodukter i 2026 er noe høyere enn lagt til grunn i gjeldende budsjett for 2026. Det foreslås å øke inntektsbevilgningen med 20,0 mill. kroner, jf. omtale under kap. 1137, post 54 *Næringsrettet matforskning m.m.*

Landbruks- og matdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i statsbudsjettet 2026 under Landbruks- og matdepartementet.

Vi HAAKON, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endringer i statsbudsjettet 2026 under Landbruks- og matdepartementet i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag
til vedtak om endringer i statsbudsjettet 2026 under Landbruks- og matdepartementet

I

I statsbudsjettet for 2026 gjøres følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1100		Landbruks- og matdepartementet:	
	01	Driftsutgifter, reduseres med	367 000
		fra kr 195 299 000 til kr 194 932 000	
1135		Veterinærinstituttet:	
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap, økes med	89 000
		fra kr 121 494 000 til kr 121 583 000	
1137		Forskning og innovasjon:	
	54	Næringsrettet matforskning m.m., økes med	20 000 000
		fra kr 245 000 000 til kr 265 000 000	
	71	Forskningsaktivitet – Norges forskningsråd, *kan overføres*, reduseres med	47 000 000
		fra kr 172 500 000 til kr 125 500 000	
1142		Landbruksdirektoratet:	
	01	Driftsutgifter, økes med	59 000
		fra kr 323 182 000 til kr 323 241 000	
	21	Spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn, økes med	3 796 000
		fra kr 81 500 000 til kr 85 296 000	
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, *overslagsbevilgning*, økes med	64 000 000
		fra kr 55 610 000 til kr 119 610 000	
	75	Støtte til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutgifter, *overslagsbevilgning*, økes med	173 800 000
		fra kr 240 300 000 til kr 414 100 000	
1148		Naturskade – erstatninger:	
	71	Naturskade – erstatninger, *overslagsbevilgning*, reduseres med	11 500 000
		fra kr 142 700 000 til kr 131 200 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:	
	73	Pristilskudd, *overslagsbevilgning*, økes med	106 500 000
		fra kr 6 650 316 000 til kr 6 756 816 000	
1152		Bionova:	
	70	Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket, *kan overføres*, reduseres med	50 000 000
		fra kr 205 000 000 til kr 155 000 000	

Inntekter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
4142		Landbruksdirektoratet:	
	01	Driftsinntekter, refusjoner m.m., reduseres med	48 000
		fra kr 55 367 000 til kr 55 319 000	
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet:	
	70	Forskningsavgift på landbruksprodukter, økes med	20 000 000
		fra kr 245 000 000 til kr 265 000 000	

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2026 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Benevnelse	Samlet ramme
1137		Forskning og innovasjon	
	71	Forskningsaktivitet – Norges forskningsråd	667,9 mill. kroner
1142		Landbruksdirektoratet	
	77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	123,8 mill. kroner
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade – erstatninger	142,0 mill. kroner
1152		Bionova	
	70	Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	329,0 mill. kroner

III

Tilføying av stikkord

Stortinget samtykker i at stikkordet «kan overføres» tilføyes kap. 1152 *Bionova*, post 70 *Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket*.

IV

Overføring av udisponert beløp

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet kan overføre inntil 2,0 mill. kroner av udisponert beløp på kap. 1142 *Landbruksdirektoratet*, post 78 *Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold* fra 2026 til 2027.

Trykksak
2041 0446

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon